

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak 2022 #44

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

16 Şubat 2022

Ocak ayında elektrik ve doğal gazda kısıtlamaya gidildi

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ), 20 Ocak tarihinde İran'ın arıza nedeniyle 10 gün boyunca doğal gaz veremeyeceği bildiriminde bulundu. Bununla birlikte BOTAŞ, elektrik ve doğal gaz sistem dengesinin korunması amacıyla yüksek tüketimi olan sanayi tesisleri ve elektrik santralleri ile sınırlı olmak ve kesinti planları önceden bildirilmek suretiyle, doğal gaz tüketiminde kısıtlamalar yapılacağını açıkladı.

23 Ocak tarihinde Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ise, Organize Sanayi Bölgeleri'ne (OSB) 72 saat elektrik kesintisi uygulanacağını açıkladı. Kesinti kararının ardından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, OSB başkanları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği sektör meclis başkanları, oda başkanları, sektör temsilcileri, BOTAŞ ve TEİAŞ'ın üst düzey yöneticilerinin katıldığı online toplantı düzenledi. Toplantıda, Bakan Dönmez, İran ile doğal gaz temini hakkında görüşmelerin devam ettiğini, ilk başta 10 günlük süreçte %40 doğal gaz kesintisi ile atlatılabileceğini düşündüklerini ve planlamalarını sanayide birkaç gün tam kapanma ve sonrasında tam kapasite çalışma şeklinde yaptıklarını belirtti.

30 Ocak tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB), sanayi tesislerine uygulanan elektrik kısıtlamasının 29 Ocak tarihinde son bulduğunu duyurdu. ETKB, resmi sosyal medya hesabından yaptığı duyuruda, doğal gazda uygulanan kısıntının ise 31 Ocak'tan itibaren %40'tan %20'ye düşeceğini paylaştı.

28,55 TWh	1.177.99 TL/MWh
Ocak Üretimi	Ortalama PTF

-%1,6

Ocak ayında günlük ortalama elektrik üretimi bir önceki aya göre %1,6 azalırken önceki yılın aynı ayına göre %5,7 artış gösterdi.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

%16,8

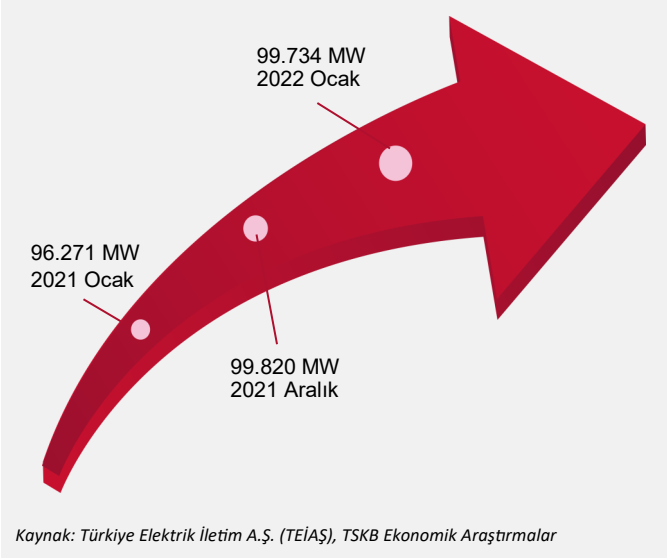
Ocak ayında PTF bir önceki aya göre %16,8 ve bir önceki yılın aynı ayına göre %295,7'lik artış kaydetti.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

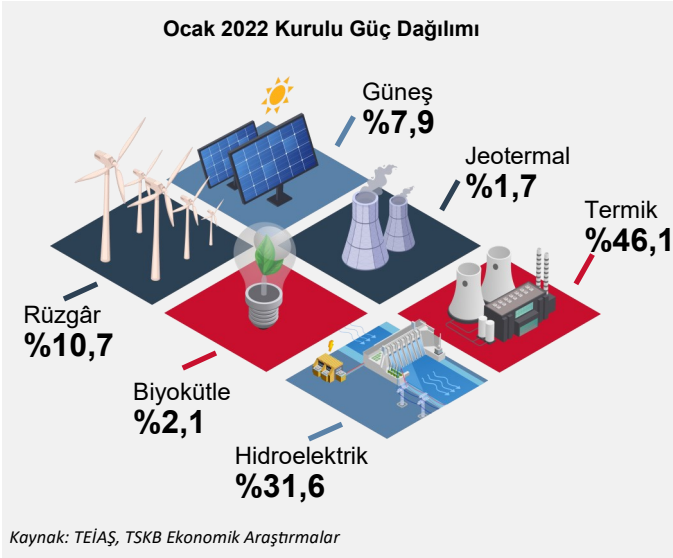

Kurulu Güç Analizi

2021 yılı Ocak ayı sonunda 96.271 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2022 yılı Ocak ayı sonunda 99.734 MW oldu. Ocak ayında doğal gaz ve çok yakıtlılar santrallerinin toplam net kurulu gücünde 268,3 MW azalışı nedeniyle bir önceki aya göre Türkiye toplam kurulu gücünde gerileme gerçekleşti. Ocak ayında rüzgar enerjisi santrallerinin toplam net kurulu gücünde 75,8 MW ve güneş enerjisi santrallerinin toplam net kurulu gücünde 65,5 MW'lık artış kaydedildi.

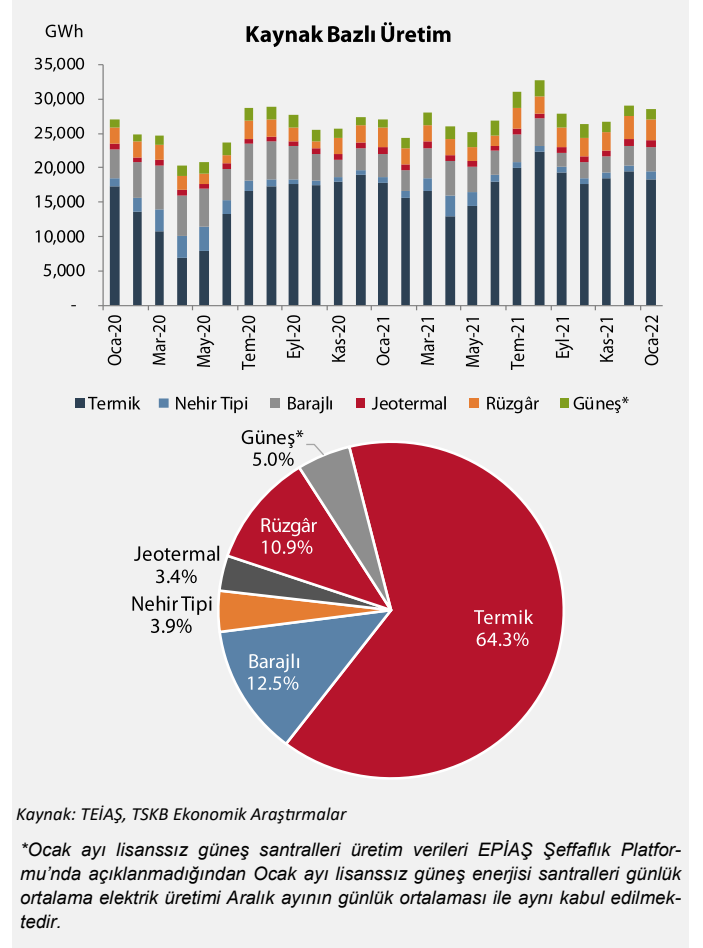

Ocak ayında devrede olan santrallerin %53,9'unu yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %53 seviyesinin üzerinde kalarak artmaya devam etti. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %31,6'sını temsil ederken, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam kurulu güçteki payları %18,6 seviyesinde gerçekleşti.

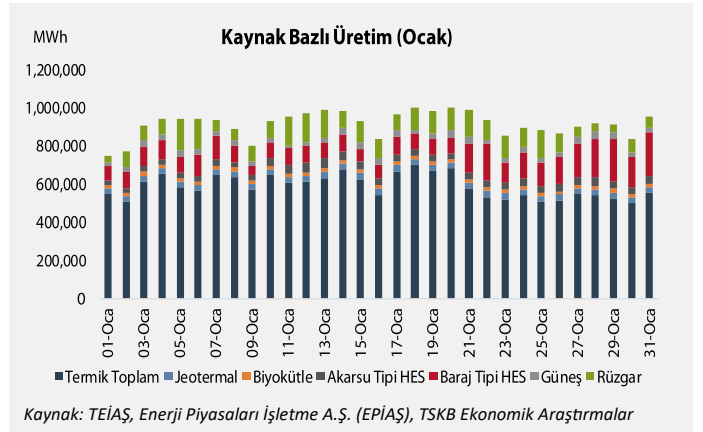
Elektrik Üretimi Analizi

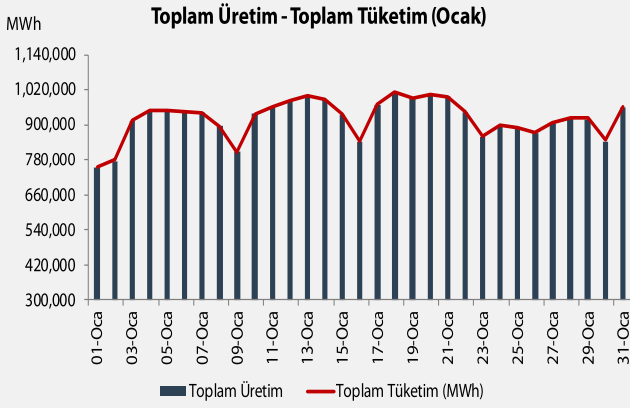
Aralık ayında yaklaşık 29,01 teravatsaat (TWh) olan toplam elektrik üretimi, Ocak ayında 28,55 TWh olarak gerçekleşti. Aralık ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretimi ile karşılaştırıldığında Ocak ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %1,6'lık bir azalma gözlemlendi. Geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise günlük ortalama elektrik üretiminin %5,7 oranında arttığını görüyoruz.

Aralık ayında üretilen elektriğin %67,3'ünü sağlayan termik santraller, Ocak ayında toplam elektriğin %64,3'ünü karşıladı. Bir önceki ay %12,6'lık bir paya sahip olan hidroelektrik santraller, Ocak ayında toplam üretilen elektriğin %16,5'ini üretti. Ocak ayında rüzgâr enerjisi santrallerinden üretilen elektrik miktarının payı bir önceki aya göre 1 yüzde puan azalarak %10,9 oldu.

2021 yılı ortalaması %36,0 olan yenilenebilir enerji santrallerinin elektrik üretimindeki payı, 2022 yılının ilk ayında %35,7 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde, baraj tipi hidroelektrik santraller toplam üretimin %12,5'ine katkıda bulunurken, güneş enerjisi santralleri toplam üretimin %5,0'ünü karşıladı.

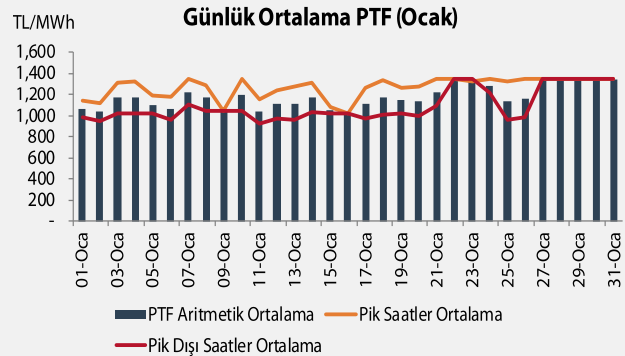
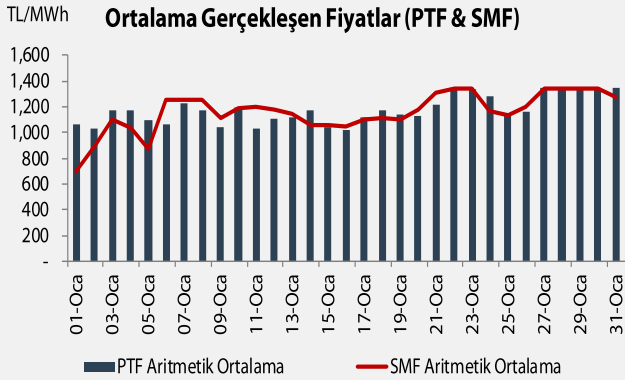
Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 921.216 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Ocak ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 18 Ocak Salı günü 1.009.356 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde lisanslı santrallerden gerçekleşen en düşük üretim 751.875 MWh ile 1 Ocak Cumartesi günü oldu.

Ocak ayı içerisinde ortalama günlük elektrik tüketimi 922.712 MWh olarak gerçekleşti. Yılın ilk ayında en yüksek tüketim 1.011.172 MWh ile 18 Ocak Salı günü olurken en düşük elektrik tüketimi 755.089 MWh ile 1 Ocak Cumartesi günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Ocak ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) ve sistem marjinal fiyatı (SMF) 700 TL/MWh ve 1.345 TL/MWh aralığında gerçekleşti. Ocak ayı PTF ortalaması 1.177,99 TL/MWh iken aynı dönemde SMF ortalaması 1.163,35 TL/MWh oldu. En düşük ortalama PTF değeri 1.021,86 TL/MWh ile 16 Ocak Pazar günü olurken en düşük ortalama SMF değeri 701,21 TL/MWh ile 1 Ocak Cumartesi günü ortaya çıktı.

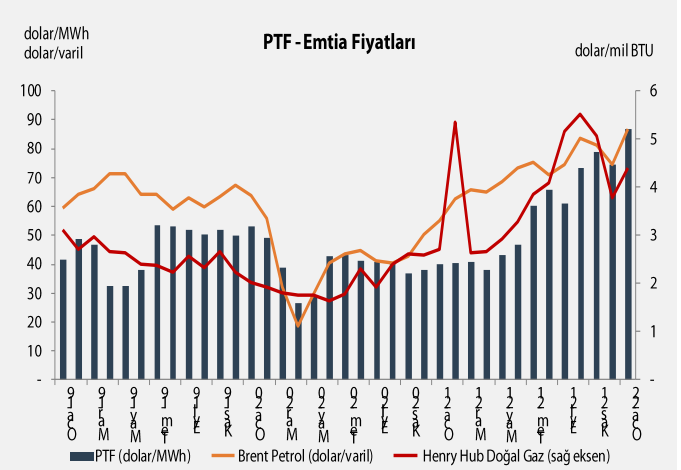

Kaynak: EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Saatlik veriler incelendiğinde, Ocak ayında 287 saatte PTF, belirlenmiş en yüksek fiyat olan 1.345 TL/MWh olarak gerçekleşti.

Ocak ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) günlük ortalama değerden %7,5 oranında daha yüksek gerçekleşti ve 1.265,81 TL/MWh oldu. En yüksek pik saatler ortalaması olan 1.345,00 TL/MWh ay içerisinde 9 gün kaydedilirken, en düşük pik saatler ortalaması olan 1.018,28 TL/MWh ise 16 Ocak Pazar günü gerçekleşti.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 1.090,16 TL/MWh oldu. En yüksek pik dışı saatler ortalaması 1.345,00 TL/MWh ile 6 gün gerçekleşirken en düşük pik dışı saatler ortalaması 919,44 TL/MWh ile 11 Ocak Salı günü kaydedildi.

Kaynak: EPİAŞ, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), TSKB Ekonomik Araştırmalar

Aralık ayı PTF ortalaması 74,42 dolar/MWh olarak kaydedilirken Ocak ayında ortalama PTF 86,92 dolar/MWh'e yükseldi. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında dolar bazlı PTF'nin %116,4 yukarıda olduğu görüldü.

Ortalama Emtia Fiyatları

Aralık ayında ortalama 74,17 dolar olarak gerçekleşen Brent petrolün varil fiyatı Ocak ayında aylık bazda %16,6'lık artış ile 86,51 dolar seviyesine yükseldi. Gerçekleşen bu ortalama fiyatın bir önceki yılın aynı dönemine göre %58,0 yukarıda gerçekleşti.

Aralık ayı ortalaması 3,76 dolar/mBTU olan Henry Hub doğal gaz kontrat fiyatı %16,5 oranında arttı ve Ocak ayında ortalama 4,38 dolar/mBTU oldu. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında 2022 yılı Ocak ayında %61,6'lık bir artış izlendi.

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), bu yıl için doğal gaz tüketim tahminini 60,04 milyar metreküp olarak açıkladı.** Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, doğal gazın 9.155 kcal/metreküp üst ısı değerini esas alınarak, 60,04 milyar standart metreküp olarak belirlenmesine karar verildi. EPDK, 2021 yılı için 50,86 milyar metreküp doğal gaz tüketileceği tahmininde bulunmuştu. 2021 yılında gerçekleşen miktar ise yaklaşık 61,6 milyar metreküp. Bununla birlikte EPDK, bu yıldan itibaren uygulanmak üzere konu hakkında yeni karar alınıncaya kadar, iletim şebekesi asgari stok miktarını da 360,3 milyon standart metreküp olarak açıkladı. İletim şebekesi stok miktarı, her günün başında iletim şebekesi içinde bulunan doğal gaz miktarı olarak tanımlanmaktadır. (31 Ocak 2022)

- **Azerbaycan'dan Türkiye'ye ilave doğal gaz gelecek.** BloombergHT'nin haberine göre Azerbaycan'ın kamu şirketi Azerbaijan Gas Supply Co.'nun şirket sözcüsü İbrahim Ahmedov Türkiye'nin talebi doğrultusunda Türkiye'ye doğal gaz sevkiyatının artırılacağını bildirdi. SOCAR Enerji Ticaret A.Ş., EPDK, Şubat ayında günlük 4 milyon metreküp spot boru gazı ithalatı hakkı kazanmıştı. Türkiye'nin talebi doğrultusunda bu miktarın günlük 5 milyon metreküpe ulaşması bekleniyor. (27 Ocak 2022)

- **Elektrik üretimi Kasım ayında yıllık bazda %3,7 arttı.** EPDK'nın Kasım ayına ilişkin "Elektrik Piyasası Sektör Raporu"na göre, lisanslı elektrik üretiminin %33,7'si doğal gaz santralleri, %21,1'i ithal kömür santralleri, %15,1'i linyit santralleri, %12'si hidroelektrik santralleri ve %10'u rüzgâr santrallerinden sağlandı. Tüketimin %46,1'i sanayi, %23,6'sı ticarethane ve %22,3'ü mesken aboneleri tarafından gerçekleştirildi. (27 Ocak 2022)

- **Elektrikte kademeli tarife değişebilir.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, elektrik faturalarında kademeli tarifeyle ilgili, 150 kilovatsaat (kWh) olan tüketim limitine ilişkin gerçekten ihtiyaç varsa değişikliğe gidilebileceğini belirtti. Bakan Dönmez, elektrikte uygulanan kademeli tarife hazırlanırken Türkiye genelinde hanelerdeki tüketim ve abone sayısının dikkate alındığını kaydederken, 150 kWh limitinin yıl içerisinde değerlendirileceğini ilave etti. (25 Ocak 2022)

- **Akköprü Hidroelektrik Santrali (Akköprü HES) ihalesi iptal oldu.** Aydem Yenilenebilir Enerji A.Ş. yapılan açıklamaya göre, 23 Eylül 2021 tarihinde Elektrik Üretim A.Ş.'ye (EÜAŞ) ait Akköprü HES'in özelleştirilmesi ihalesi 19 Ocak 2022 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile iptal edildi. Eylül ayında Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından yapılan Akköprü HES ihalesini 605 milyon liralık teklif ile Aydem Yenilenebilir Enerji A.Ş. kazanmıştı. (25 Ocak 2022)

- **Doğal gaz tüketiminde günlük rekor kırıldı.** BOTAŞ'ın Twitter hesabından yapılan paylaşıma göre, 19 Ocak 2022 tarihinde günlük 288 milyon metreküp doğal gaz tüketimi ile Türkiye rekorunun yanı sıra 81 ilimizin 73'ünde de günlük doğal gaz tüketim rekoru kırıldı. (21 Ocak 2022)

- **Isınma yardımına doğal gaz da dahil edildi.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Twitter hesabından yaptığı açıklamada, sosyal destek olarak verilen ısınma yardımının kapsamının doğal gazı da içine alacak şekilde genişletildiğini belirtti. Konuya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın yaptığı açıklamaya göre, ısınma yardımı kapsamında hane başına yıllık 450 lira ile 1.150 lira arasında bir destek sağlanması ve senelik 3 milyar lira olarak öngörülen bu desteğin Mart ve Ekim aylarında ödenmesi planlanıyor. (17 Ocak 2022)

- **Türkiye-Azerbaycan doğal gaz mutabakat zaptı onaylandı.** Resmi Gazete'de yayımlanan anlaşma kapsamında, Türkiye'nin Azerbaycan'dan almayı taahhüt ettiği doğal gazın yılda 1,7 milyar metreküpe kadar olan kısmı 2024 sonuna kadar SOCAR Turkey Petrokimya A.Ş. tarafından satın alınabilecek. Alınacak doğal gaz sadece şirketin kendi ihtiyaçları için kullanılacak. Bunun gerçekleştirilmesi için şirket ve BOTAS arasında her yıl kontrat yapılacak ve miktar belirlenirken BOTAS'ın al ya da öde yükümlülükleri göz önüne alınacak. (11 Ocak 2022)

- **Lisanssız elektrik üretim tesislerinin dağıtım bedellerinde ayırım getiren uygulama kaldırıldı.** EPDK tarafından yayınlanan son Elektrik Tarife Tablolarına göre bu bedel 1 Ocak 2021'den itibaren ayırım gözetmeksizin tüm lisanssız elektrik üretim tesislerine kWh başına 28,2765 kuruş olarak uygulanacak. 2018 yılında devreye giren uygulama ile bu bedeller 31 Aralık 2017 öncesinde veya sonrasında devreye giren tesisler için farklı uygulanıyordu. (03 Ocak 2022)

- **2022 yılında Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında alım ve yerli katkı desteği sağlayacak santrallerin listesi yayınlandı.** EPDK tarafından yayınlanan listeye göre, 2022 yılı içinde YEKDEM'e esas güçleri 25.524 MW olan 1.034 elektrik üretim santrali alım ve yerli katkı desteklerinden yararlanacak. (03 Ocak 2022)

- **2022 yılına ilişkin YEKDEM birim maliyetleri açıklandı.** EPDK'nın öngörüsüne göre, 2022 yılı Ocak ayında MWh başına 13,07 TL olacak maliyet rakamları, Şubat ayından sonra eksi değerlere geçecek. (03 Ocak 2022)

Yurt Dışından Haberler

- **Gazprom, Kuzey Akım 2'nin ruhsatlandırılması için Almanya'da bir şirket kurdu.** Kuzey Akım 2 doğal gaz boru hattı projesinin yürütücü firması Nord Stream 2 AG'den yapılan açıklamada, yeni kurulan şirketin Alman Enerji Yasası uyarınca bağımsız bir iletim sistemi operatörü olacağı belirtildi. Toplam maliyeti yaklaşık 10 milyar euro olarak hesaplanan Kuzey Akım 2 projesiyle, yılda 55 milyar metreküp Rus doğal gazının Baltık Denizi üzerinden Almanya'ya sevk edilmesi planlanıyor. (27 Ocak 2022)

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 2022 yılı küresel petrol talebine yönelik artış tahminini artırdı.** IEA'nın Aralık ayına ilişkin "Petrol Piyasası Raporu"na göre, 2022 yılı günlük küresel petrol talebinin 2021 yılına göre 3,33 milyon varil artışla 99,71 milyon varille ulaşması bekleniyor. 2022 yılında petrol talebinde günlük 37,16 milyon varille Asya Pasifik Bölgesi ilk sırada yer alacağı, bu bölgeyi 31,05 milyon Amerika ve 14,36 milyon varille Avrupa'nın izleyeceği tahmin ediliyor. Böylece IEA, 2022 yılı küresel petrol talebindeki artış öngörüsünü bir önceki rapora göre 200 bin varil artırmış oldu. (20 Ocak 2022)

- **Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) 2022 yılına ilişkin petrol talebini sabit tuttu.** OPEC'in aylık petrol piyasası raporunda, 2021 yılına ilişkin günlük petrol talebi 96,63 milyon varil ve 2022 yılına ilişkin günlük petrol talebi 100,79 milyon varil olarak tahmin edildi. Böylece, OPEC bir önceki ay yayınladığı rapordaki günlük petrol talebi tahminlerini sabit tutmuş oldu. (19 Ocak 2022)

- **2050 yılına kadar nihai enerji tüketiminin %12'si hidrojen tarafından karşılanabilecek.** Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA) tarafından hazırlanan "Enerji Dönüşümünün Jeopolitiği: Hidrojen Faktörü" başlıklı rapora göre, 2050 yılına

kadar hidrojenin elde edilmesi sürecini kapsayan elektrolizin piyasa potansiyeli 60 milyar dolar, hücre yakıtı teknolojisinin piyasa potansiyeli ise 25 milyar dolar olarak hesaplanıyor. Raporunda bulunan iklim değişikliğinde küresel sıcaklıkların 1,5 derece azaltılmasını hedefleyen senaryosuna göre, 2050 yılına kadar hidrojen, nihai enerji tüketiminin %12'sine kadarını karşılayabilecek. (19 Ocak 2022)

- **ABD'de sera gazı emisyonları 2021'de %6,2 arttı.** Rhodium Group tarafından yapılan bir analize göre, 2020'de düşüş gösteren sera gazı emisyonları, 2021'de yeniden yükselişe geçti. ABD'de 2021 yılında, kömürden elektrik üretimindeki %17'lik artışın da etkisiyle sera gazı emisyonları da %6,2 arttı. Analizde, ABD'de elektriğin beşte biri yenilenebilir enerji kaynaklarından üretildiği belirtilirken, sera gazı emisyonlarındaki bu artışın ABD'yi 2025 ve 2030 yılları iklim hedeflerinden uzaklaştırdığı değerlendirilmesinde bulunuldu. (11 Ocak 2022)

- **Copernicus, 2021 yılının dünya genelinde en sıcak beşinci yıl olduğunu açıkladı.** Yapılan açıklamada artan metan ve karbon dioksit emisyonlarının artmaya devam etmesi nedeniyle son 7 yılın dünya genelinde kaydedilen en sıcak 7 yıl olduğunun altı çizildi. Yapılan ölçümler 2021 yılı ortalama sıcaklığının 1850-1900 ortalamasının 1,1 ila 1,2 santigrat derece üstünde olduğuna işaret ediyor. (11 Ocak 2022)

- **OPEC+ ülkeleri üretim artışında önceki kararına sadık kaldı.** OPEC ve OPEC dışı bazı üretici ülkelerden oluşan OPEC+ grubu, günlük 400 bin varillik kademeli üretim artışı planına Şubat ayında da devam etme kararı aldı. OPEC'ten yapılan açıklamada, 18 Temmuz 2021'de düzenlenen 19. OPEC+ Bakanlar Toplantısı'nda alınan günlük petrol üretiminin kademeli artırılmasına ilişkin karara bağlı kalınarak Şubat ayı için de günlük 400 bin varil üretim artışına gitme kararı alındığı ifade edildi. (05 Ocak 2022)

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.